

1923 staat: "het deel nieuwe laan van aan de Nationale Bank tot aan den Dender zal Gustaaf Verhaeghelaan genoemd worden". Ook in de zitting van de gemeenteraad van 29 juli 1927 is er sprake van "verbeteringswerken aan de Gustaaf Verhaeghelaan". Misschien heeft een fout in de toenmalige straatnaamborden geleid tot de fout in de administratie.

Behalve deze spellingscorrectie staat een tweede op stapel, namelijk de 'Kollegestraat'. Moet zijn 'Collegestraat'. Naar verluidt wordt weldra ook op zichtbare wijze orde op zaken gesteld. Eind goed, al goed! De historiek van de Verhaegen/Verhaeghelaan werd in 2009 uit de doeken gedaan door ons bestuurslid Jacques De Ro, namelijk in zijn artikel 'Verborgen en verguisd. Het Wolvenstraatje, een verdwenen steeg te Geraardsbergen', verschenen in het januari/februari-nummer van *Gerardimontium* (nr. 223).

Wij betreuren het heengaan van...

ons beschermlid Elisabeth Flamant, overleden op 9 oktober 2012. Zij was de dochter van wijlen Gustave Flamant die in 1921 burgemeester van Geraardsbergen werd.

Wij wensen veel sterkte aan de rouwenden familie.

Kind van de rekening...

Onder de titel *Losse terugblikken op Geraardsbergen tijdens de ongeluksjaren 1940-1945*, verscheen op 3 september 2004 een extra editie van *Gerardimontium* gewijd aan de 2de Wereldoorlog en de nasleep ervan. Deze publicatie lokte talrijke, op één na allemaal positieve en zowel mondelinge als geschreven reacties uit. Zo ook vanwege ons medelid, wijlen Jef van Poucke uit Gent die M.-J. De Clercq, een geboren en getogen Geraardsbergse, tot vrouw had.

Jef reageerde in een eerste brief op 14 september 2004 en beantwoordde in een tweede (22 september) enkele hem gestelde vragen. Zijn wedervaren, een uitvloeisel van het collaboratiegebeuren, bezorgde hem zijn leven lang kommer en kwel. Zijn verhaal is zo aangrijpend dat we beslist hebben het niet voor ons te houden. Waarom we er pas nu gewag van maken? Wel eigenlijk een beetje uit schroom, hoewel Jef in zijn tweede brief (op blz. 5) expli-

ciet stelde dat er van zijnentwege "geen sprake kon zijn van enige eis tot discretie". Jef is inmiddels overleden zodat we ons bevrijd voelen van de reserve die we onszelf hadden opgelegd. Maar, laten we hem zelf aan het woord.

"Ik ben Jef van Poucke (°1934) uit Gent. (...) Evenals U (°1933) heb ik "die Gnade der späten Geburt" gekend. Als zoon van een collaborateur was ik te jong om verkeerde keuzes te maken. Begin september 1944 vluchtte mijn familie naar Duitsland. In juni 1945 kwamen we terug en leerde ik wat repressie was. In tegenstelling tot mijn ouders, ben ik langzaam maar zeker gaan inzien hoe verkeerd hun samenwerking met het misdadige naziregime was. U zult begrijpen dat ik met meer dan gewone interesse op zoek ben gegaan hoe dit mogelijk was. Ik heb vele boeken gelezen om inzicht te krijgen in de grote geschiedenis van deze oorlog. Maar om het verhaal van de kleine man te vernemen tijdens deze 'ongeluksjaren' in het concrete Geraardsbergen kan men alleen in Uw brochure terecht. (...) Het moet geen sinecure geweest zijn zo'n gevoelig dossier samen te stellen en daarbij kritisch en objectief te blijven. In beide kampen waren immers idealisten en sm(eer)lappen."

Tot daar deze passages uit de brief van 14 september. Laten we nu een blik werpen op deze van 22 september.

"(...) Mijn vader woonde in Waarschoot en was er koster in de parochie Beke. Na zijn vrijlating in 1948 verbleef hij tot zijn dood in 1993 in Gent. Mijn moeder was van Watervliet en overleed in 1999.

Mijn vader was VNV-leider-propagandist, met sterke sympathieën voor de De-Vlag⁽⁴⁾. Hij werd veroordeeld tot 8 jaar en in beroep tot 5 jaar waarvan hij 3 jaar effectief uitzat (in) Lokeren⁽⁵⁾. Ook mijn moeder werd veroordeeld en verloor haar burgerrechten.

In sept. '44 vluchtten we met vele soortgenoten naar Noord-Duitsland, naar Verden/Aller. Ik was 10 jaar en werd met andere Vlaamse jongens naar Zuid-Duitsland gestuurd (omwille van de bombardementen? Omwille van toekomstig kanonnenvlees?). Ongeveer 9 maanden verbleef ik samen met zowat 25 Vlaamse jongens en 2 Vl(aamse) leiders in het JH, toen HJ-Heim⁽⁶⁾, van Ellhofen

bij Lindenberg/Allgäu. Buiten de strenge HJ-discipline, wat honger en kou, merkten we van de oorlog weinig of niets. Begin juni '45 werden we met vele andere 'Ausländer' via Bazel (C.H.) en Frankrijk naar België gerepatrieerd. De reis duurde 10 dagen en na een DDT-kuur en ontschurft te zijn in Gent, leverde een Rode-Kruiszuster me af bij mijn grootouders in Zomergem-Beke. Mijn ouders, zus en broer waren niet dood en werden midden juni '45 op hun beurt gerepatrieerd. Vader werd aan de grens aangehouden. Mijn moeder dook onder bij een tante in Gent en vond werk als kuisvrouw. Mijn jongste broer hield ze bij zich, ik werd in het Sint-Gregoriuscollege van Ledeberg gestopt waar haar broer-priester subregent was. Mijn zus werd bij de grootouders in Watervliet afgeleverd. We waren dus 1+3=4 jaren thuisloos.

Met vraag 4, vraagt u: 'Hebt u zelf, als kind, te lijden gehad onder de situatie?'

Ik weet het: 'eigen leed eerst!' Maar ik heb genoeg over de gruwel in KZ's⁽⁷⁾ gelezen, zelfs in uw publicatie op p. 28 word ik daarmee geconfronteerd (...) en ik weet hoe andere repressiekinderen werden aangepakt om over 'mijn leed' beschaamd te zwijgen. Eén zaak weet ik, het heeft jaren geduurd vooraleer ik me van deze ideologie kon bevrijden. Met mijn dochter trok ik naar het Anne Frankhuis; zelf ging ik op boetetocht naar het KZ Dachau.

Mijn ouders zijn nooit bekeerd! In de jaren '90 kocht ik in een Bata-winkel een paar nieuwe schoenen. Fier ging ik ze tonen aan mijn doodbrave moeder. Ze reageerde: 'weet ge dat het Joden zijn?'. (...)"

Vernieuwing lidmaatschap

Staat er een rood bolletje op het adres-etiket van het u toegezonden tijdschrift, dan hebt u uw lidmaatschap voor 2013 nog niet betaald.

Mogen we u derhalve vragen aan die toestand te verhelpen door het nodige bedrag onverwijld te betalen? Zo ontvangt u verder en zonder onderbreking ons tijdschrift *Gerardimontium*.

Maak gebruik van het overschrijvingsformulier hierbij. Dank.

(4) De 'DeVlag' (afkorting voor 'Deutsch-Vlämische Arbeitsgemeinschaft') was een Vlaamse aanvankelijk culturele vereniging die tijdens de oorlogsjaren op assertieve en militante wijze het nationaal-socialistisch gedachtegoed aankleefde en die zowel financieel als op het vlak van organisatie werd gesteund door de Allgemeine SS. Stond regelrecht tegenover het meer gematigde en door hen te soft geachte VNV (Vlaams Nationaal Verbond).

(5) Over het interneringskamp Lokeren, zie desgewenst Björn RZOSKA, *Zij komen allen aan de beurt, de zwarten. Het kamp van Lokeren 1944-1947*, Davidsfonds/Leuven, 1999, 2de druk, 136 blz.

(6) JH staat voor Jugend Heim. HJ-H voor Hitlerjugend-Heim.

(7) KZ is een afkorting voor Konzentrationslager = concentratiekamp.